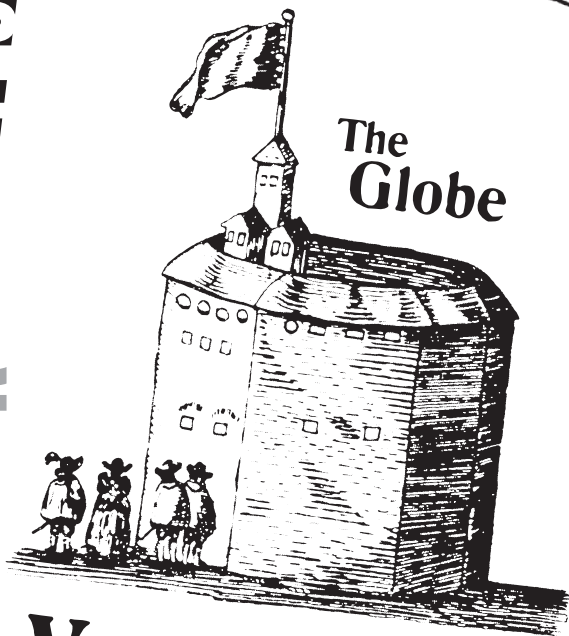

Totus mundus agit histrionem

Vesmíry Williama Shakespeara

Po adatelé a partnre i festivalu

MAGISTRÁT M. STA. OPAVY

Celý svět je scéna
a muži, ženy, všichni jsou jen herci.
Mají svá „vystoupi“ a „odejde“
a jeden herec hraje v sedmi aktech
až sedm úloh. Nejprv nemluvoátka,
v peoince vrníci a cintající.
Pak žaeka s torbou, s ervánkóvým líekem,
jenž, fókaje a nerad, jako šnek,
se šourá do školy. Pak zamilovaného,
jenž vzdychá jako pec a tkliví „její“
opívá oboeí. Pak vojáka -
carai, caramba! - s kníry jako pardál,
hráee a rváee lechtivého na eest,
bublinu slávy lovcího v jicnech
nabitých díl. Pak pana sudího
s kulatým boíškem dooee napapaným,
s pohledem poíšným, bradkou pistovanou,
omšelé průpovídky ronícího.
Tak hraje, hraje, až se v šestém aktu
poehraje na dídka. Má baekory,
na nose brýle, u opasku mišec,
mladistvé spodky, ješti zachovalé,
se na ním, plandají a mužský hlas
mu smišni pšeskakuje do fistulky
a pišti zas jak dícku. Sedmý akt,
jímž smutní napínavý díj se koněí,
je eíre zapomníni: pryě a pryě
je zrak a sluch a eích a chu - všechno.

(Jacques, Jak se vám líbí)

„Hamlet: Teí je ten eárodijnický eas noci,
kdy z rozšklebených hrobù dýchá peklo
mor do svíta. Teí mohl bych pít horkou krev
a páchat surovosti, za které
by den se stydí!“

Tak tedy p íb hy...

...v roce 1601 - práv p ed 400 lety - poprvé z jevišt -zazn la otázka,
zda být, i nebýt; je to možná první a nejd ležit jší a v ná otázka lov ka
(za kterou se pak skrýoají všechny neodbytné otázky ostatní), který touží
žit celým srdcem. A rozumem.

Srdcem a rozumem ur íl i ten, o jehož život toho víme velmi málo
a kdo nám zde tuto znepokojívou otázku zanechal: William Shakespeare
(1564 – 1616). Um l uhran ívým jazykem vypráv t naše p íb hy.

Do dnešní doby z ejm nikdo nevypráv l lépe. O vášni, nad ji, touze,
o tápání a pochybách, o ženách a mužích, o život a smrti.

P íb hy, ve kterých bytujeme, vidíme se a žasneme...

Tento rok jsme náš festival v novali práv tomuto muži, nebo bychom
se cht li dozv d t více. To ostatní jsou jenom slova, slova, slova...

Jan N me ek

Shakespeare a naši studenti

Zásluhou m sta Opavy každým rokem v dubnu plujeme k Dalším
b eh m. Rozvíjí se jaro, všichni jsou s p íbývajícíím teplem vnímao jší,
o ekáoají nově, lákavě a radostné v ci.

Což není pot šením v takové situaci otev ít se kulturním hod m, jak je
p ináší letošní ro ník festivalu? Ješt máme v živé pam ti lo ský program,
který oživil v naší mysli dobu rytí ské kultury, o rok d íve to byla pocta
Bohumílu Hrabalovi, v etn happeningu ve Sb rných surovinách, míst
typickém pro autora P íliš hlu né samoty. Letos Shakespeare, básník a
dramatik, živ reagující na svou dobu, ale zároveň nesoucí poselství všem
v k m, v nichž se lidé stále rodí se stejnými vášni mi i touhami, jsou schopní
podobných vražd, zlo in a zrad, milují, jsou p elétaoí a rozma íli, podléhají
kouzlu mystérií a pohádky, p emítají, pro žít a pro o n co usilovat.

Ale to vše je v n stejný život s veskerou krásou i hr zou, stejný ve své
podstat za dob renesance i za dob atomu, po íta a megamarket .

Studenti Slezské univerzity, p ícházející do Opavy z všech kout naší
vlasti i ze zahranií, se vždy spontánn zapojili do takových akcí, jako je
festival Další b eh: návšt vou nevědních po ad , tak r znorodých každým
rokem a tak lákavých svou nezvyklostí, anebo se ú astní non-stop tení,
pr vod a samotné p ípravy tohoto týdne – redigování programové brožury
nevýjímaje.

Každý nový ro ník Dalších b eh je p ínosem pro m sto i pestrou nabídk-
ou zlášt pro mladé lidi. A tyto „b eh“ jsou pevné i do budoucna, a je
neudolá mo ský p íboj a bou e, a jsou trvalou vizitkou Opavy!

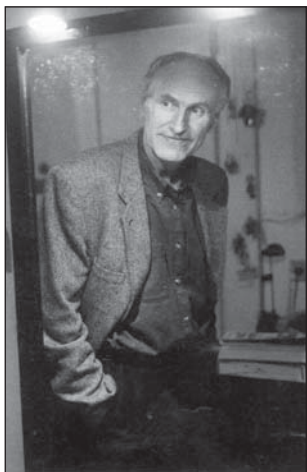

Doc. PhDr. Ji í Urbañec, Sc.,
vedoucí Ústavu bohemistiky a knihovnictví
Filozoficko-p írodov deké fakulty SU

II.

Motto: „Vím, že nevím, a dokonce vím, že čím víc vím, tím víc vím, že vím vlastně jen velmi málo.“

SLOVA Martina Hilského

Málokdy se podaří otisknout z jeho siluetu v podání literárního „tla“ knihy v stejné podobě a ptažlivé „tlo p ekladu“. Znamená to láskyplnou oddanost p ekladatele náru i génia, kterému slouží. Znamená to usebranost ve sv t rozli něho jazyka i víry, znamená to n kdy celoživotní v rnost jedinému autorovi. Pohybovat se na p d n žnosti a trápení p ekladu umí málokdo. Úd l vyvoleného nese i filolog toužící zoládnout jazykov celý americký kontinent - Martin Hilský. P eklady Shakespearova díla se pro n j v pr b hu dvacetileté praxe staly tak ka posláním. V poko e pocho-pil Shakespear v vesmír, to v né a vrtkavé všechno a nic. Tu stále p ítomnou lyriku života a tragiku smrti

v jednom okamžiku. Zachycení tohoto vesmíru realizuje v proudu imaginace, v ní totiž existuje bezpe ná možnost, že dílo z stane v živém tvaru a tedy p enosné.

Shakespeare je Hilského velká látka. P eklady sedmnácti Shakespearových díl (Sen noci svatojánské, Jak se vám líbí, Zkrocení zlé ženy, Othello...) ho staví do linie eských p ekladatel Shakespeara. V jeho p ekladech se odráží jeho skromnost, jeho preciznost. P estože uctívá formální stránku p ekladu, má na pam ti, že nad fortel, emeslo je nejd ležit jší cit pro básnický jazyk a pro slovo. A Shakespearovo slovo, to je dar. Pro Hilského to znamená pe ovat o 25 000 slov.

„Slovo je m j chleba vezdější...“

Shakespearovo slovo vytvořelo v t. V všechna jeho díla vznikala jako obraz. Obraz vytvořený slovem. A st edobodem tohoto obrazu je herec.“

V rámci festivalu se s námi Martin Hilský pod lí o své vid ní dvou Shakespearových díl – Hamleta a Sonet . Na tolikrát zažitě hamletovské téma pohlízející na sílu i slabost lidské bytosti budete mít možnost nahlédnout jinak. „Hamlet je kv li svému pochybování považován za slabého. Pro m je naopak díky tomuto pochybování silný.“

st eda 18. dubna; 11.00 hodin; Minoritský klášter

III.

„Myljuji t “ aneb co nám ještě mohou říci Sonety

Každá doba má své vyjadovací prost edky. U lásky musí být ty prost edky ale obzvlášť citlivé. A taky hravé. Dneska když n koho milujeme, v noci klidně spíme. To je dnes... ale za Shakespeara se takový Romeo n co našeptal pod balkonem a to prosím p es noc a tajn !

No a pak se i formy kontaktu vyvinuly. Vymyslely se ložnice a tajné dve e do nich. St ny t ch ložnic mnoho v d ly a do dneška ví... o šuškáni, corlikáni a vyznání lásky.

Když chceme slyšet st ny, p idržíme jim u srdce hrní ek... hrní ek jako tonometr. Ten nám spolehlivě poví tajné d jiny t ch ložnic. O tom šuškáni a o té lásce. A že se z té lásky rodily Sonety.

Sonet o žen , p írod , milenkách a milencích... A ony se ty dlouhé sonety zúžily na „myljuji t “ dvacátého století p es mobilní telefon. Seriózní prameny a pomazané hlavy nás informují o sonetech takto:

Po celou alžb tinskou éru napodobovali básníci petrarkovské milostné rozpoložení a používali sonetu, aby je vyjád ili. Shakespeare je, a se jim vysmíval, psal také. Budily však v tší kritiku než kterékoli jiné dílo. V sonetech Shakespeare dramaticky rozehrál protich dné pocity a dal jim vrcholit v životn zkušených dialektických poznáních, že fyzická rozkoš lov ka zároveň stahuje do t n pud a povznášá do jinak nedostupných výšin, že je to „jed, jenž kosti láme, roztr ešt né mo e, ale také dynamický, vitální životní faktor, k n muž se lov k cht necht stále vrací.“

Literární historikové strávili mnoho asu ešením problém , které se kolem Sonet nakupily. Krom doby vzniku je to jejich záhadné v nování, po adí a narážky v textu na ernou dámu (Dark lady) a na básnického soupe e (rival poet). V eské kultu e p sobily Shakespearovy Sonety jako neustálá výzva k dosahování nejvyšších poloh sv tově lyriky. K jejich z ešt ní p isp lo od 19. století mnoho p edních p ekladatel i básník ... Jaroslav Vrchlický, Josef Václav Sládek, František Hrubín, Erich A. Saudek, Zden k Hron a Jan Vladislav.

Martin Hilský se o své vnímání Shakespearových sonet s námi pod lí v autorském po adu „Podoby lásky“ spolu s Danielem Dobiášem, který je zhudebnil.

Daniel Dobiáš (1946) - Hudební skladatel, spolupracoval například s Pavlem Koptou, Hanou Hegerovou, Janou Koubkovou a Janem Vodňanským. Laureát 1. ceny na Mezinárodní soutěži rozhlasových hudebních pořadů Shanghai 1995 a Prix Bohemia Radio 1996. V současné době se soustřeďuje na zhudebnování středověkých a renesančních textů.

st eda 18. dubna; 15.30 hodin; Minoritský klášter

Na jakou biblickou událost naráží název Shakespearovy hry „Vešer toikrálový“?

- Na vešer, v níž se tři králové poklonili Ježíši Kristu
- Na vešer, ve kterém tři králové vyjdou do Betléma
- Na dvanáctou noc po narození Krista

Romeo a Julie 63 aneb jak se rodí divadelní hra

Což byl kdy příběh těžších bid a vin než příběh Romeův a Juliin?

ty i století starý příběh lásky a nenávisti neustále tepe v žilách divadelních představení. Stovky Romeův a Juliin si už slíbily v nou lásku a zem ely na jevištích malých i velkých scén, tisíckrát už byly smí eny dva rody, a p ece se historie stále opakuje, Romeo a Julie jsou objevováni znovu a znovu a pokaždé jinak.

Romeo a Julie 63 je název dokumentu Radúze in ery, který odhaluje nejen finální výsledek, tedy samotné představení, ale dokumentuje celé martyrium zkoušek, práci režiséra i herce, sleduje, jak texty nabývají v ústech aktérů a etího rozm ru. Už to nejsou jen slova, ale hábity, jimiž se odívají jejich myšlenky a city.

Romeo - Jan Tříska p i zkouškách baví ostatní historkami z vojny, Olga Scheinpflugová se svým nezdolným temperamentem pobíhá mezi herci a vzpomíná na dobu, kdy sama hrála Juliin - te je jí p isouzena role ch vy. Z atmosféry zkoušek dýchá soust ed ní i radost, ale hlavn láskyplná práce režiséra Otomara Krej i. Z dokumentu, a žánru ist realistického, vytvo rá Krej ova pokora v i tématu, n žné vedení hereckého projevu k dokonalému ztvárn ní na jevišti.

T ch ádk zde je právo tak akorát, nebo jak íká Shakespeare ústy Julie:

Bohatý cit je chudý na slova.
Nemá se krásnit, sám je krásný dost.

Dost tedy slov, jen lehce nazna ené pozvání... na exkurzi do intimního zákulisí herecké tvorby p i divadelních zkouškách v Národním divadle...

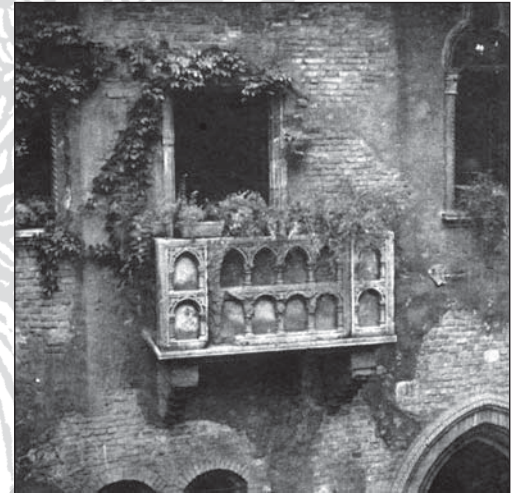
st eda 18. dubna; 18.00 hodin; Loutkové divadlo

Slavnostní zahájení

Každá v c má mít sv j úvod, taky se íká prolog, n jaký první krok do neznáma.

Takové n jaké oficiální vykro ení v nových polobotkách za asu i ne asu... aby se mohlo o té v ci, co za íná, íci - te, odte to za alo. To te se jeví jako hroz n ležitý pro ten úvod. Velcí pak mají pocit, že je nad ím kroutit hlavou a vzdychnout... to bude mít slušnou úroveň, když to tak hezky za alo.

Také náš festivalový úvod je dlouho plánován a o ekáván, budí nervozitu. Jestli se n kdo nep e ekne, jestli ty vlny vydrží aspo do dvanácté, jestli n kdo neud lá takzvaný trapas a jestli to šampa ské dob e bouchne. Tak uvidíme ve st edu v 18.00 hodin.

balkon bez Julie

Antická historická tragédie Julius Caesar je vyvrcholením:

- Tragédií jednotlivce
- Tragédií římské aristokratické společnosti
- Tragédií velkého panovníka Caesara a jeho milenky Kleopatry

Shakespeareovu divadelní hru Hamlet interpretovala oada českých umilců. Kteo z této trojice se na realizaci jeho díla nepodíleli?

- Ivan Vyskočil a Nedivadlo
- Jan Werich s Miroslavem Horníkem
- Julius Satinský a Milan Lasica

Ve které hře hovoří Shakespeare o slezské krajině?

- ve Vešeru toikrálovém
- v Bouři
- v Zimní pohádce

S kterými osobnostmi se William Shakespeare za svého života mohl setkat?

- s karmelitány sv. Janem od Kříže a Terezií z Lisieux
- s filosofem Erasmem Rotterdamským a astronomem Mikulášem Koperníkem
- se španilským spisovatelem Cervantesem a sochařem Michelangelem

Shakespeare je už jen fráze!

D sívost tohoto palcového titulku jsme si uv domily práv p i tvor- b letošního bulletinu. Je tomu skute n tak? Jedno je jisté: žívoucí Shakespeare, u ebnicemi pitoán, analyzován, rozm ln n, dnes pro leckoho p edstavuje už jen bezobsažnou slupku. Horlivost v dc i pseudov dc , řtánkové analýzy a pokusy rozcupovaly obsah jeho díla na kousky ve snaze alespo se dotýkat cizí geniality. Za seskupením písmen SHAKESPEARE se už neskrývá osobnost, ale zbožšt né abstraktum, je mu upírána životnost, lidské vlastnosti. ím to, že Hamlet i Othello, Romeo stále žijí? Jak je možné, že jejich duchovní otec stále z stává vt len na stránkách svých d l, a jako stín nad nimi a v nich p ebývá v nehmotné existenci po dobu stovek let?

P edevším díky zájmu režisér , p ekladatel a spisovatel je Shakespear v géníus udržován stále p i život . Shakespearovo curriculum vitae zaujalo i filmového režiséra Johna Maddena, který se rozhodl postavu Williama Shakespeara vzk ísit a p íblížit tak život básníka sou asnému lov ku. Zatímco jeho hrdinové zdomásn li na prknech tém každé divadelní scény, osobnost tímto filmem prožívá svou renesanci. P ínos Maddenova filmu tkví zejména v tom, že jako jeden z mála sestavil tak ka ze st ípk informací o Shakespearov život komplexní obraz.

Jak se tedy podle jeho p edstav poda ilo zrekonstruovat životní okolnosti „Homéra anglického dramatu“, zm nit kameninou bustu, synonymium básnictví, v bytost z masa a kostí?

Píše se rok 1593 a díjiny anglické literatury stojí p oed vážnou krizí. Will Shakespeare má totiž tvůrčí blok, a a se snaží jakkoliv, inspirace nepoichází. Okolo něj zuší doba vrcholné renesance, všichni jeho největší konkurenti píší svá nejlepší díla, divadla prožívají nebyřvalý rozkvit, jen on sedí za svým psacím stolem a marní se pokouší hnout s novou hrou, která nese název „Romeo a Ethel, dcera pirátova“. O to hùø, že už jí slíbil divadlu Rùže a že za zinkasoval zálohu... To, co Will teš potøebuje, je múza.

Viola De Lesseps má naproti tomu skoro vše – krásu, ducha-

èekání na múzu...

a je to tady...

plnost, vno i aristokratického snoubence, ovšem spokojená je také pramálo, protože to, co chce ze všeho nejvíce, je - hrát divadlo. A protože soudobý mrav nekompromisní zapovídal ženám vstoupovat na jevišti, nezbyává jí nic jiného než se vyzbrojit kalhotami, parukou a knírkem a zúèastnit se konkursu na Willovu novou hru a získat roli Romea.

Jelikož je v roli Romea tak „talentovaný“ a jako Viola tak krásná, zdá se, že krize Williama Shakespeara končí. Inspirace konečn í poichází, díj hry pøejmenované na Romeo a Julie svůj díj staví na prožitcích a emocích samotného autora a tak vzniká nesmrtelná óda na lásku.

Vyvedené dílko se opírá o chatrné záznamy z autorova života, k tomuto základu je p ímixován koktejl fantazie, smyslu pro dobové realie, barevné kostýmy a vtípné narážky na Shakespearova díla. Poj te se také podílet na oživení velikána, dodejte mu lidský rozm r! Zanechte na chvíli rozbor a poj te jen poslouchat a vnímat...

st eda 18. dubna; 19.30 hodin; Loutkové divadlo

Poioáíte literární postavy k jednotlivým Shakespearovým komediím:

1. Šajlok	a) Jak se Vám líbí
2. Rosalinda, Celie a Prubík	b) Benátský kupec
3. Viola a Sebastian	c) Veèer tokrátový

Která ústa mlí Horatio na mysli, když pronesl tuto øe nad mrtvým?

... Ten ne, i kdyby jeho ústa mohla mluvit. Nikdy je nepoikázal usmrtit. Poíšli jste v den, kdy tady tekla krev – vy z polské války a vy z Anglie...

Mlíř luštítelè minikvízu! Odevzdejte své odpovídi s uvedením jména a pøijmení bihem slavnostního zahájení festivalu (støeda 18. 4. od 18.00 do 20.00 hodin, Loutkové divadlo) do rukou autorek bulletinu - Magdalény Balcarové, Lucii Koneènè a Veroniky Nimeèkové (jistí je poznáte...) Odminou pro deset nerychlejších a nejušpišnějších z vás se stane bavlninè roucho Shakespearovo.

tení bez zastavení

Chápu. Shakespeare. Už Vás neboví poslouchat jeho slova, miliónkrát vy ená ústy herca a umělce. Revoluce! Bojkot! Nabízíme jedinou možnost potykat si s mistrem slova! Ve stědě ní podvěř se Loutkové divadlo promění na celých devatenáct hodin v arénu. Jen se nebojte, pojte nám předvést Shakespearovy texty tak, jak je vnímáte VY, p ineste nám kousek svého Shakespeara, jak jej vaše fantazie p ikrášlila... anebo jen p ije te ukázat, co z jeho díla Vás oslovilo. Stanete se režiséry Shakespearových děl. Už nebudete jen p ihlížet, ale sami se proměníte v herce na jevišti sv ta.

Vzorem nechcete vám je neppovolán jší z povoláných, Martin Hilský, jenž promluví jako první. Pak už vstupujete do děje Vy, s jakoukoliv interpretací, jakýmkoliv předkladem, s Vaší vlastní náladou, temperamentem. Nebojte se vložit do jeho textu svou osobnost a invenci. Odmiňte Vám bude od vás p iipomínající odvalu vystoupit na prkna znovuobjeveného divadla GLOBE. Nezálekn te se ani dlouhé noci o hladu a žízni – naši záchráná i budou mít po ruce dostatečné zásoby.

Nejvytvořalejší z Vás, torzo zdravého jádra, pak v pozdním odpolední následujícího dne, v šoku ze slunečního sv tla, s rozpraskanými rty od ikávajícího mantru festivalu, p enesou pochode slova do kina ELEKTRA.

Nonstop tení zakoní **WELmi Rozesmátý Inteligentní CHlap** ili Jan Werich z velkoplošné obrazovky: „Mist e... poda ilo se Vám obrátit slova v mramor, který se nerozpadá ani mrazem, ani sluncem staletí. U inil jste ze svých her budovy, torze, chrámy, kam utíkáme v dobách tísn , v ase poválečných b d, p ed vich icí nejistoty nebo sami p ed sebou. St ny a stropy jste ozdobil scénami z našich život a zobrazil jste nás z anatomickou p esností. Jako Michelangelo.“

non-stop eténáoi

st eda 18. dubna; od 22.00 hodin; Loutkové divadlo

Shakespear v životopis

26. 4. 1564 byl ve Stratfordu nad Avonou pok t n syn Johna a Mary Shakespearových William. Byl t etím z osmi d tí, z nichž jen p t se dožilo dosp losti.
27. 11. 1582 bylo vydáno povolení ke s atku Williama Shakespeara a Anne Hathawayové. Bylo nezbytné, protože ženich byl v té dob nezletilý. Jeho budoucí žena byla o osm let starší – a t hotná.
26. 5. 1583 se Shakespearovým narodila dcera Suzanna
2. 2. 1585 následovala dvoj ata Hammet (zem el 1596) a Judith. Brzy po roce 1585 Shakespeare odjíždí do Londýna a zanechává rodinu ve Stratfordu. Následující léta, d lící k est jeho d tí a zjevení Shakespeara v Londýn jako dramatika, bývají nazývána „ztracenými léty“. Na to, co v té dob d lal, existuje ada teorií, žádná z nich ale není doložena.
- 1592 nacházíme první zmínku o Shakespeareovi, a to v pamfletu dramatika Roberta Greena „Za groš vtípu vykoupeneho milio-nem pokání“, v n mž ho autor obvi uje z plagiátorství. Z textu ovšem jasn vyplývá, že Shakespeare už m l za sebou p inejmenším hru Jind ich VI., a že se tato hra v Londýn hrála a dosáhla jisté obliby.
- 1593 došlo k kudálosti, která se jej dotýkala jen nep íno, by zásadn ovlivnila jeho život. P í hospodské rva ce byl totiž zabit Christopher Marlowe, ve své dob nejv tší dramatik alžb tínského divadla. Bylo mu 29 let.
- 1594 Shakespeare se z ejm v Londýn proslavil d íve jako herec než jako dramatik, nebo v ú tech královské kancelá e je uveden jako principál herecké spole nosti Služebníci lorda komo ího, která dostala k 15. 3. 1595 plat za váno ní p edstavení p ed královnou.
- 1597 koupil Shakespeare ve Stratfordu d m, kde se usídliila jeho rodina, on sám se od té doby objevuje ve stratfordských záznamech jako bohatý ob an, vlastník r zné zboží a peníze, jež investuje do p dy a dom .
- 1599 podle nájemní smlouvy je Shakespeare držitelem jedné p tiny z poloviny pozemk na náb eží Temže, kde bylo v tomtéž roce postaveno divadlo Globe.
19. 5. 1603 ud lil Jakub I. Shakespeareovi a jeho spoluherc m formální patent, storžený Velkou pe etí Anglie – ze Spole nosti lorda komo ího se stala Spole nost králova.
- Kolem roku 1614 Shakespeare opouští Londýn a vrací se do Stratfordu.
26. 4. 1616 je Shakespeare poh ben ve Stratfordu. Ve své záv ti se stará p edevším o zaopat ení svých d díc , p edevším své ženy, mající automaticky nárok na t etinu jeho majetku.
- 1623 vydávají Shakespearovi kolegové Heminges a Condell první souborné vydání 36 jeho her, tzv. první folio.

William Shakespeare v nejlepších letech (?)

Hamlet – tragédie nane isto**Scéna è. 1**

První hrobník: (kope a zpívá)

To se to v mládí milovalo

ve všední dny i ve svátek.

Co se kdy tomu vyrovnalo?

Ach, sladké pusy divětek. (vyhodí lebku)

Hamlet: *V téhle lebce býval jazyk, kdysi zpívala!*

Poítel: *Princi, nesmutněte...*

Hamlet: *Ta viěná otázka, bolí...*

Poítel: *A já vám odpovím: Za pravdu svita, za touhy vašeho srdce, za všechno, co roste a dozrává.*

Hamlet: *Právi...*

Být èi nebýt aneb existencionální otázka aktuální

K sm le statistických ú ad není p esn zaznamenáno, zda se ona proslavená spole nost nad lebku šaška Yoricka vyjád ila uv dom le k existen ní situaci. Že by byla uvedena do rozpak roztržitým princem? Jen jedno je z ejmé, ona zapeklítá erná hodinka jen královce dánského utvzovala v t žké melancholii:

ruminá svižest odhodlání chodné

a myšlenky, jež mají spár a spád

se pro ni vychylují z dráhy

a tratí jméno skutku.

rodinná idylka ?

Pro pech hrdiny Hamleta netva me se smutn . Vybral si špatnou š astnou hv zdu, „nepletou zahrada, kde ne ad se plemení a kterou nejsprostší tu né bejlí... zaplevelilo celou.“

Milujeme pohádky. Aspirujeme na statut princ a princezen. Jsme bezpodmíne nými vlastníky zaru ených ingrediencí na kouzelnou

budoucnost. Míchat prosím ist , nehamletovsky! Odpus te si filosofickou roztržitost, pokálejte ušlechtilost, vysm jte se rytí skosti Dona Quijota a zanechte ho marnému boji s v trnými mlýny.

Že nás absolutno sh ry kárá, sv domí nám nedá spát. Ale, na ten sentiment, domluvme si, vždy p eci víme své.

S ítací komisa si odplivne a používoje vhodných slov, nedovolím si p esn citovat, reptá nad nevó nou prací: Kdyby tak krucinál nebylo alespo té zatrolené kolonky: být i nebýt.

Scéna è. 2

Vstoupí král a královna, projevují si velkou lásku, objímají se, a ona pokleká a v posuncích mu vyznává lásku, on ji zvedá a klade hlavu na její rameno, pak uléhá na záhon, a když ona vidí, že usnul, odchází. Hned na to pöichází jiný muž, bere mu korunu, líbá ji, nalévá mu do ucha jed a odchází... Bylo nice prohnílého na království dánském.

P íb h za íná...

Kenneth Branagh (1960) zasadil pöibih do velkolepí koncipovaných dekorací devatenáctého století. Režisérova snaha o ilustrativní „oddivadelníni“ a o moderní zpöístupnění ètyøhodinové hry se projevuje nejen prostoednictvím tøyptivého designu zdürazníného zrcadly, ale i v práci s kamerou, jež v öaði dlouhých zábirü krouží kolem hereckých aktérü, a také i v hvízdném mezinárodním obsazení. Film byl nominován na Oscara za nejlepší výpravu, kostýmy, hudbu a scénáo.

tvrtek 19. dubna; 17.00 hodin; kino Elektra

Mantra festivalu (sonet . 76)

*Proè se müj verš tak nerad módní zdobí,
proè poöád stejný je a bez pöikras,
proè nenadbíhá mravüm nové doby,
proè nedbá pouze o styl, o výraz?
Proè píšu prosti a vždy o tomtéž,
proè stará slůvka jsou mým veršüm vhod,
proè v každém z nich müj podpis nalezneš,
proè netají svüj püvod ani zrod?
To ty jsi, láska, moje viěné téma,
o niëem jiném neumil bych psát,
já znovu nosím slova obnošená
a öíkám zas, co öek jsem tisíckrát.*

*Tak jako slunce vychází vždy znova,
má slova lásky stará jsou i nová.*

(pöeklad Martin Hilský)

Lekce „S“ jako Shakespeare

Ve torkte odkryje sv j nekone ný fantazijní sv t herec, autor a pedagog Jaroslav Dušek se svým experimentálním divadlem VIZITA, které po mnoha prom nách herecké sestavy funguje ve složení Dušek – Zbrožek.

Dvojice všestrann založených um lc vychází z modelu improvizovaného divadla Ivana Vysko íla. Pro plné pochopení tohoto zp sobu hereckého projevu p inášíme malé seznámení s mechanizmy Vysko ílova Neřivadla, které bylo pro Duška inspirací.

Rok 1964 znamenal pro skupinu herec kolem Ivana Vysko íla plodné období tzv. Neřivadla. Práv Neřivadlo se stalo pokusem o otev ené divadlo na základ dramatické hry, o hru jakožto dílo ve zrodu, o autorskou ú ast a výzvu k souh e. Neřivadlo bylo „programov chudé“. V dom se z íkalo nákladných divadelních obvyklostí, pon vadž v ílo v sílu myšlenky, p edstavy, setkání jazyka, fantazie a dramatické hry. Nebylo výpravné, nepot ebovalo jevištní techniku a vn jší úpravu. U obecnstva p edpokládalo smysl pro vypráv ní, e a smysl pro humor, pro nesmysl jakožto smysl hry v bec.

Vysko ílovo divadlo bylo vždy „ve zrodu“, „neopakovatelnou hrou“. Tyto jmenované atributy p ejal ve svém zp sobu projevu také Jaroslav Dušek. I pro jeho p edstavení platí to, co ekl mistr Vysko íl v roce 89: „pro leckoho taková mentální souhra m že být nezvyklá, náro ná. Ale dojde-li k ní, dojde k nemalému požitku i užitku, nebo dojde k probuzení, k zážitku vlastní tvo ivosti...“

I p ed Duškovým p edstavením se vznáší nad pódiem Vysko ílova stále platná ústní tverylka:

a) Neexistuje nic podobného jako „premiéra“ a „reprízy“. Každý ve er je nejspíše zkouškou.

b) Než najdou p ítomní společnou e a poetiku, tedy než se z „divák “ a „ú inkujících“ za nou klubat ú astníci, to n jaký ten ve er troá.

c) Záleží také na tom, jak záhy odpadnou b žní snobové a diváci (i ú inkující) s konzervativním p edsudkem jak chápat um ní, vtíp, kabaret i divadelní kus v bec.

d) Záleží na tom, jak záhy se za nou diváci „producírovat“.

Vzhledem k tomu, že lenové našeho štábu se n kolika Duškových p edstavení zú astnili, cítí se mravn odpov dni upozornit diváka na dv drobnosti: Na p edstavení není nutno p íjít náležit vybaven a p ípraven, nebo na n j eká nekone ný proud invence a profesionální improvizace.

A prosím vás, chovejte se tiše, a nám je nevyplašte, když jsou až z Prahy... a kam by v noci jezdili... a zatleskejte jejich fantaziím, t ešt ní a hravostí...

tvrtek 19. dubna; 20.00 hodin; Loutkové divadlo

Jaroslav Dušek stojící, visící, sedící

Sonet . 66

Znaven tím vším, já chci jen smrt a klid,
jen nevidít, jak žebrá poctivec,
jak pýchou dme se pouhý parazit,
jak pokříví se každá eístá víc,
jak trapní záolí pozlátko všech poct,
jak dívčí cudnost brutální rve chtíe,
jak sprostota se sápe na slušnost,
jak blbost na schopné si bere biè,
jak umíní je pořád služkou mocných,
jak hlouposst zpujnì chytrým porouèí,
jak prostá pravda je všem prostì pro smích,
jak zlo se dobru chechtá do oèí.
Znaven tím vším, já umøel bych tak rád,
jen nemuset tu tebe zanechat.

(pøeklad Martin Hilský)

Svět renesance

...Přednášky, ty slyšíme všude, z lečjaké bedýnky – z rádia, televize, a na lečjakých místech. V posluchárnách, na kursech nebo doma na koberečku.

Jsou přednášky, co nejsou od slova přednes, takže se na nich smíme, hlásíme a přímou dožadujeme... ekn te nám ještě nic co... a ještě o tamtom. Sedíme na nich rádi a s ochotou a to mohou být o emkoliv. A také velmi závisí na tom, kdo nám to přinese a jak se blíží...

Ti jezdí s kufříkem a otvírají nám velké světly. O mořích, básnících, hvězdách a... třeba o renesanci. Renaissance... to je světlo do prance... dnes je totiž téměř každý všestranný lov k ihned renesancí.

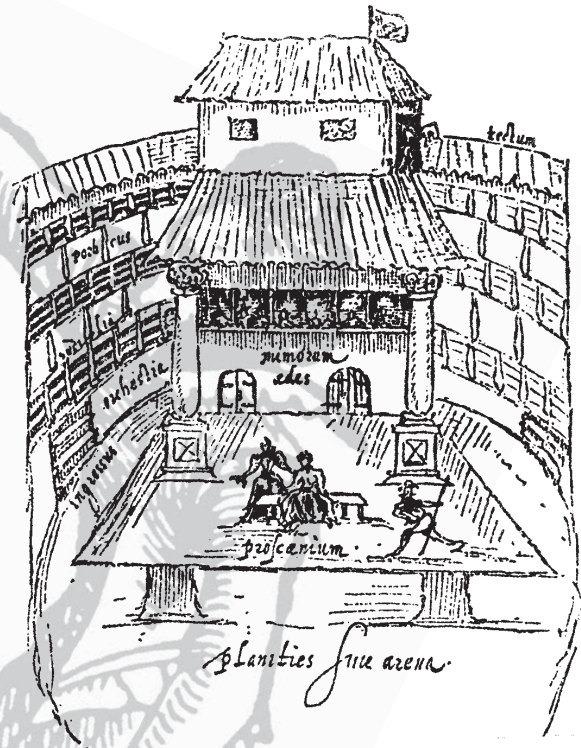

Jak to tedy v té renesanci vlastně bylo? Lov k je odličením světla od doby... co objevoval, na co se těšil a jak řešil existenciální otázky předtím stoletími? Antonín Vinkler, člen asociace Nová Akropolis, bude tím, kdo nás zasvědí do doby renesancí obrozeného Evropana, a bude nám tlumočnickem jeho vnímání světa. Ve své přednášce si vytyčí cíle: Seznámit nás s idejemi a ideály renesance, dle kladně popsat renesanci, hnutí v Anglii a do té doby vysvětlit princip znovuzrození lov k prostě uměním, výtvarným a filosofie.

Představení edovkého lov k v bytosti renesancí byl proces dlouhý a bolestný, přesto však veskrze radostný, osvobozující. Návrat k idejím a hodnotám antiky neznamenal zpátečnické tendence, pouze obnovení těch lidských ctností, které se v dřívějších prokázaly jako cenné a obohacující. Shakespeare je přímou zosobněnou renesancí myšlenek, i když jej nemůžeme nazvat přímou filosofem. Do té doby každé své hry vnášel jakýsi kosmický, metafyzický rozměr a své hrdiny povyšuje na archetypy, svazuje jejich jednání s božským řádem světa. Ústí Hamleta se nezakrytě hlásí ke všem podstatám doby: „Jaké mistrovské dílo je lov k, jak vznešený rozumem, jak nekonečný ve svých schopnostech! Formou a uspořádáním jak přesný a hodný obdivu! Jednáním podobný andělu! Chápáním Bohu! Nádherou světa! Dokonalý model všeho života! – A přece, čím je mi tato kvintesence prachu?“

Nová Akropolis je mezinárodní kulturní, humanistická a filosofická asociace, která se aktivně zapojuje do chodu světa od roku 1957. V současné době působí ve více než čtyřiceti státech světa. Opisem by se tato společnost mohla nazvat „Filosofickou školou na klasický způsob“, ve které nejde jen o intelektuální a teoretickou náplň. Naopak, snaží se oživit dědictví předchozích generací a využívat je prakticky v běžném životě.

pátek 20. dubna; 17. 00 hodin; Moravská kaple Domu umění

Anglické představení

Dnešní divák... to je prosím figurka s vážnou tváří. Ten ví a te recenzuje. A od toho slyšel pochvalu, tamhle kritiku a jde na představení úmyslně vybaven, jaksi vyzbrojený a sedí tam s kamennou tváří a hodnotí. A až do předstávky sedí jako na trní. Teprve v bufetu, co jsou ty chlebíky, to lákadlo, tam je to představení. No a po divadle letí na tramvaj. Bohatší si najme taxík a jako to představení vstřebává a jako ho musí vydýchat. A ještě do rána mu trápilo a nemohl jsem spát. Tak to bylo krásné. A byl tam pan starosta a paní tampa a všichni měli funke. A jsem tak trochu vážený, že jsem tam byl, mám kulturní rozhled, myslí si. Tak si ho snažím představit - tohoto diváka dneška. Co by asi dělával na představení takového Shakespeara? Tento divák zvyklý dlat potmělecců by byl tak nějak – odpusťte mi to přirovnání - panem Broukem v Shakespearových dobách. Tehdy to bylo všechno jinak.

Puritáni přirovnali divadlo k bordelům, protože tam seděli muži i ženy pohromadě. Při představení se jedlo, pilo a povídalo. Jeden z herců zastával vždy roli šaška a klauna. Doboví auto i astrošovalí žánry a hry byly zároveň tragické a komické. Po celé představení byla rozžata všechna světla. Vlastně... v tomto stědovku by si náš divák teprve přišel na své.

Cokoli chcete? Co t eba Ve er t íkrálový?

„Jsou tòi víci, pro které mám v této hœe slabost... Tou první je Feste, šašek. Myslím, že jde o zcela ojedinilého šaška v řadě podobných shakespearovských postav. Není to komicky pøihlouplý klaun, ale chytrý, vzdílaný a svítem protøelý blázen. Druhou víci je jedinečná kombinace velké hoøkosti a smutku s humorem. A tou tøetí je klamná optika, nepostizitelnost této komedie. Víci nejsou, èím se zdají, to je její velké téma...“

Martin Hilský

stupeò utajení èíslo deset

Sedíme v hledišti asu a zíráme do prázdna... Naše mysl pluje na vlnách fantazie do kraj a as námi neprobádaných, neposkorných. Do míst, jejichž p íb hy zní exoticky a cizokrajn .

Nikým ne ekána p íchází jedna z Shakespearových múz a n žným polibkem na divákovo elo rozehrává v jeho myslí orchestr romantických p edstav... Jevíš sv t se náhle m ní na malebnou Illyrii se zpívajícím mo em, která touží vypráv t p íb hy lidských srdcí. Vzduchem poletují bláznivé a vrtkavé výlevy lásky, která žije z mnoha p elud .

Divák se no í do básnických imaginací v krajín Shakespearovy duše a sleduje prom nliovou tvá komedie, která se p ed jeho o íma odehrává. V ci nejsou takové, jaké se zdají být, realita jde ruku v ruce s iluzí a skute nost se prolíná se snem. Práv za íná Ve er t íkrálový aneb Cokoli chcete.

Je libo špetka bláznivého veselí nebo karnevalový a p evrácený sv t? Nech je nám tedy Šašek Feste pr vodcem. Poj me se pono it do jeho slov - pravdivých, le mnohdy bolestných. Zanechejme je bez trestu a nesvobody, vždy Feste jako velitel divák je pouhým komentátorem osud lidí. Hnací motor jeho myšlenek je složitý a p ívádí do rozpak . Jeho sv t naruby však není vzácný a ojedin lý.

Bláznvy se to v Illyrii jen hemží a nebezpe n rozprostírají své síť , aby polapili nevinné a nic netušící ob tí... T eba diváka! Ten ušet en nez stane! Jeho bránice i slzové kanálky projdou zat žkávací zkouškou. Shakespeara oslovila múza...

Hrab nka Olivie se rozhodne žít dlouhých sedm let v ústraní, aby truchlila za zem elého bratra. Její ušlechtilý úmysl jí ovšem zhatí její

nápadníci, jejichž city planou jako ohe . Zni ující láskou k ní zaho í srdce ilyrského knížete Orsina, který se jí dvo í prost ednictvím nového pážete. Tím je Cesario (ve skute nosti však p evle ená Viola), do n hož (níž) se Olivie p es city knížete nakonec zamiluje. Hrab n iným p vab m podléhá a o její lásku bojuje také její správce Malvolio a pan Ond ej - spole ník Olivina strýce Tobiáše.

Námluvy každého z nich se nesou v jiném duchu, jsou romantické i fraškovité, ale nápadníci netuší, že oprávn ným sokem v jejich lásce je žena. Cesario alias Viola však o hrab n ínu lásku nemá sebemenší zájem, a tak se jejím citovým výlev m state n brání. Svému srdci však v lásce k Orsinovi neporu í. Kníže ovšem touží po Olivii a tak se p íb h blázniv zaplétá.

Pøevlek je špatnost, kterou lstivý íabel promíni lehce ve svůj prospích. Jak snadno může hezký hejsek vtisknout svůj obraz do voskových srdcí žen! Může snad za to každá slabá žena, že vlastní slabostí je pøemožena? Co z toho vzejde? Pán je blázen do ní, já, hloupá, navíc pøevlečená husa, do něj, a ona omylem zas do mì! Jak je to všechno zašmodrchané! Ten uzle rozmotá jen èas - já ne.

(Viola)

Shakespearova invence rozvinula p íb h ješt o jednoho hrdinu - Sebastiana, Violino dvoj e. Múza odchází a Mistr dokon uje zapo até dílo. Pražské Dejvické divadlo se zaprodává do jeho služeb a v páte ní ve er hraje pro náš festival sváte ní komedii alžb tinské doby.

Viola v akci

pátek 20. dubna; 20.00 hodin; Loutkové divadlo

Romeo a Julie 68**- z filmové dílny Franca Zeffirelliho**

Vím, že nenávisť
je těžký kóž - tím těžší je však láska,
ano, ta zlostná niha, nižná zlost,
z něeho vzešlá první skutečnost!
Smije se v žalu, v radosti je vážná,
chová se stóidmí v samém šílenství,
je olovíné pírkó, temná záøe,
mraziví hoøí, stùnì ve zdraví -
má láska, bdilý spáè, jenž není tím,
èim je! A sám k ní lásku necítím...

Láska je dým, jež pøivál těžký vzdech,
zbavena trýzni, záøí v úsmívích,
je moøe slz, když zabolí. Co ješti?
Šlív a nepoznáš to z její øeèi,
rdousí jak led i blahodární læèi.

Režisér Franco Zeffirelli (1923) svým filmovým zpracováním Romea a Julie stvo il dílo, které dodnes není v mnoha ohledech překonáno. Jeho podání vyznívá naprosto realisticky i díky tomu, že hlavní představitelé jsou stejní sta í jako jejich literární „vozry“. Obsadit do tak náro ných rolí nezkušené „teenagery“, patnáctiletou Olivii Hussey a sedmnáctiletého Leonarda Whitinga bylo riskantním krokem; ten se ovšem stonásobn vyplatil.

Duch hlavního m sta renesance (Florence), v n mž se Zeffirelli narodil, se jakoby promítal do jeho film . Výjmkou není ani p íb h Romea a Julie, který se odehrává v kouzelných italských exterièech. Nap íklad slavná balkonová scèna je nato ena v paláci kardinála Bourgese z 16. století; jako d m Kapulet posloužil palác papeže Pia z 2. poloviny 15. století. Zcela zasloužen se film m že pochlubit do ma Oscary.

láska, love, l'amour, amore, mi³oèeè

sobota 21. dubna; 17.00 hodin; kino Elektra

Teatrologická konference

Opava je významná v posledních letech p edevším tím, že od roku 1269 se zde koná mezinárodní teatrologická konference se zam ením na W. Shakespeara. Letos poprvé budou široké odborné ve ejnosti p edloženy výsledky bádání, které oprávn n povedou k údivu i samotné leny expertního týmu. Výzkumníci se od po átku budou snažit p e íst n která autorova díla a porozum t jim. Proto si i na letošní mimo ádný 7. sjezd pozvali ádu odborník z p í ných v d - geometrie, alternativní medicíny, hutnictví železa, aviatiky a kleptománie, aby ve svých p ístupech otev eli málo známé stránky svého života a díla.

badatelský tým - Aleš Koudela a Jiří Siostrzonek

Konference se pravd podobn uskute ní tak, jak d v rn známe její autory. Co je v této chvíli jisté, je to, že bude mít sv j konec. Motto teatrologického bádání pro minulý rok zní: "M žeš kreslit, m žeš psát, ale listy netrhat", což je jeden ze sonet , které Shakespeare nikdy nenapsal. Hlavní ástí konference bude tak jako vždy uvítání host , tanec a ob erstvení. Už nyní m žeme konstatovat, že ve írek splnil sv j ú el a jako záminka k setkání byl tém nepr hledný. D kujeme touto cestou všem organizátor m v ele s magistrem Petrem Rotreklem, že nám umožnil pod záminkou básníka Williama trhnout se z domu a strávit ást našeho života mezi palmami v klubu Classic u nefalšovaných anglických pochutin.

D kujeme i akademik m v d, že nás stále ješt nezažalovali za up ímnou lásku k um ní, kterou ze studu dáváme najevo tak, jak to d láme od proní t ídy - dívce, kterou tajn milujeme, polijeme nový svet ík inkoustem a píchneme ji jemn kružítkem. Takové je naše vyznání, o kterém na konferenci nebude ani zmínka.

A žije další b eh.
Ji í Siostrzonek a Aleš Koudela

sobota 21. dubna; 20.00 hodin; Classic club

Pou Ji ího Trnky za Snem...

Lidská hlava, to je taková malá bedýnka, co je v ní plno malých p íhrádek, do kterých se ukládají v domosti a zážitky jako kapesníky do prádelníku.

Ukládáme do ní všechny vyk i níky, st edníky a vygumované mezery našeho života. A ta hlava, ta všechno ví. Pane ku! Kde je všechno leon jší, že si máme umývat krk a uši a jst zeleninu, protože je zdravá. Jenomže n kdy bývá taková hlava nejsmutn jší v celém cirkuse sv ta. A to nepom že ani študovaný pán doktor. Taková hlava od všech opušt ná, to není žádná legrace. Má spoustu práce a velikou spoustu starostí - t ch má vlastn že všeho nejvíce.

Jeminkote! Ne eknete si taky n kdy: Já nevím, kde mi hlava stojí? A te ruku na srdce - kterou hlavu je vlastn možné považovat za výstavní kousek? Ale prosím, vy beze všeho namítnete, že je to ta, která m la jedni ku z po t a ... Ale my voláme: To jste moc velkou moudrost nevymyslili!... Vaše hlavy by m ly být uspány, otev eny, p elé eny a propušt ny! Protože leckterá vážená hlava tohoto sv ta zapomn la snít.

Jiří Trnka

A považte sami. Co s takovou hlavou? S hlavou, ve které je všechno - páté p es deváté a samé zp eházené hodnoty?

Navrhuje: spojit hlavy dohromady. Tak nebrblejte a poslechn te na slovo. Tyhle nesící hlavy od Liberce po Brno musí prožít renesancí a nau it se snít, protože takové snící hlavy vidí dál a víc... a nepot ebují televizi... a mají své bitvy a senzace. A taková v c sn ní nez stane jen tak bez následk . Hlavy z toho mohou být p kn nam kko a sní všude... v cukrárnách, v novinách, v tramvaji... i na záchod . Nau te se snít o stromech i telegrafních drátech i lodích... Snad to ješt dokážete, snad to s vámi ješt není tak zlé!

Slovo d lá muže... št tec s barvou malí e a my naši vážnou úvahu zakon íme slovy o jednom z nich...aneb osvícenost Ji ího Trnky za Shakespearem putující... .

Dá se to pov d t takto: Hlava pana Trnky zajistila všem ostatním spoľub an m velkou vážnost, protože byla plná fantazie a barev a d tství a v n a s takovou invencí nás reprezentovala ve sv t .

Nebo takto: T í pruhovaná trika a t i st apaté hlavi ky uklán jící se po ve erní pohádce... to je jen zavírající se brána pohádkové Zahrady ilustrátora, malí e a scénografa Ji ího Trnky, který nezapom l snít a v roce 1959 vytvo il loutkové echo k divadelnímu p edstavení Williama Shakespeara Sen noci svatojánské.

Shakespeareova svatební komedie odráž í atmosféru májových ob ad

a letního slunovratu jako mystického mezi así, v n mž vláda pevného po ádku podlehne uhran ívé moci bylin, nadp írozených jev a d j m sváté ního asu. Oslavy a poblázn né t ešt ní st edoletní noci má sv j inspira ní proud v pradávných rituálech plodnosti a znovuzrození, v m nících se cyklech jara a zimy, smrti a života. Toto principielní st ídání je také podstatou komediální struktury Shakespearova Snu. Trnka toužící vyzvednout své loutky na úroveň „velkých herc “ prom ují chaos v ád, p evracený sv t v oázu uspo ádání, no ní tmu p enese v jít ní sv tlo a disharmonii sjednotí v harmonii. Tak jako ve Špalí ku prom ní zm postav, p edstav a událostí ve výk ik lidské radosti.

Vizuáln ohromující výprava je n žnou domovinou Trnkových éterických loutek - pros á k z lidu i postav dvorské spole nosti, které jakoby v tanci a baletu rozvíjejí hudební pantomimu ve sv t sk ítk , elf a zví at. Trnkovy „velké varhany lidské lásky“ pomáhá rozezv et hudba geniálního Trnkova souputníka Václava Trojana.

Instruktažní vsuvka

Sny jsou se životem a se světem tak těsně spojeny, že existují nejen samostatně, ale také ve složeninách. Jako součástí jiných skutečností. Kupříkladu: houSENka, prvoSENka, SENTence, atd. Škrtnout sen ze života znamená škrtnout ho také ze složenin. Dobrá, zkusme to. Prvo (SEN)ka, hou(SEN)ka, (SEN)tence, (SEN)ná (= jako senná rýma), (SEN)sací. Co dostaneme? Prvoka, (který) HOUKÁ TENCE NA SACÍ BAGR... Dostaneme beztvareho prvoka, zálužného prvoka, který jede pravděpodobně na motorce a houká tence, téměř neslyšitelně na sací bagr.

Sen noci svatojánské

ned le 22. dubna; 15.00 hodin; kino Elektra

Alenka v íši div

Když sedíme na p edstavení, bojíme se, aby nás herci nevtáhli na jevišt .
Nechceme mít s tím p edstavením nic spole něho. Chceme být jen diváky.
A tak se moc ochuzujeme, protože podílet se na zrodu p edstavení je veliká
v c. V c královská. Kostým naráz ud lá z lov ka novou bytost plnou
nových pravomocí. V jedné chvíli máte moc n koho popravít nebo mu ud lit
milost. A to p ece láká, taková možnost.

Festival jakožto nekone ná hra se spoustou takových možností zah-
rnuje malý experiment... Kdo ví, co z n j bude. Možná to bude jen experi-
mentí ek. S režisérskou dvojicí Karlem K ížem a Vlastou Galerovou. V c
se má takto, aneb jak být Alenkou v íši div , což si koneckonc p ejme
od d tství. Za zrcadlo odejde ze zem reálu asi patnáct Alenek a Alenáš .
To budete vy, opavští ob ánci, vy, co se p ihlásíte, co stojíte o to nasadit své
síly k bohulibé herecké innosti. V malém separé od sv ta seví íte sonety
velkého mistra, no a ty pak po seví ení ukážete druhým, co se na vás jako
budou chtít kouknout. Takže to bude moc, moc p íjemné podřování.

ned le 22. dubna; 18.00 hodin; Minoritský klášter

Renesan ní kuchyn

Poznat n co zevnit , to znamená to n co obhlédnout, prozkoumat,
ochutnat, obnout do toho a pokud možno vyzkoušet sám na sob . A
my jsme takoví pokusní králíci. Zkoušíme, co s námi Shakespeare ud lá.
Nejíst, nespát a propadnout velkým lidem a velkým díl m - o tom už se
namluvílo. Z toho máme strach. Abyste z stali lidoví a sví. T mi lidmi, co
si poru í víde skou klobásku a pivo na stojáka. A taky z toho, abyste nám
nepohubli, aby vás ten Shakespeare neztel, nezúžil a nevysál. Není v ru
horší podřované než šejkspíromil bez faldík . Ten by jaksí pop el, že v té dob
s námi byl, že tam n co okusil. Ona eská buchta od máminy, té ná sv t
není. Ale gentleman umí p íjímat nové v ci. Nechá na sob d tvi štípat.
A po ád s úsm vem. A to bychom se m li nau it, tohle slušné chování.
A v bec, spoustu bychom toho m li um t, abychom byli úplní. I va it.
A t eba po anglánsku. T eba ku e. To sv t nevid l, jaká je to dobrota.

Va ím, va íš, va íme... vydatnou dr běží polévku:

„Va te ji ve vín a ve vod , po zm knutí ji roz tvr te a osmažte na špeku,
ve vývaru namo te chleba, pak polévku slijte. Vezm te trochu zázvoru,
trochu kmínu, zbytek vína, pak p idejte žlutky ve velkém množství, dob
je ušlehejte a odstaote polévku z ohn .“

Guten appetit... Bon appetit... Enjoy your meal.

Hudební procházka renesan ní Anglií

Opus me sou asné století a p enesme se do as dávnou minulých.
Poj me se vydat na pou do dob Shakespearových, kdy královský dv r
a jevišt okouzlovaly melodie loutny, kdy zp váci skládali písn a svými
notami svád li bitvy o p íze publika.

Nebojte se útrap a od íkání p i cest do zemí anglických a nepodléhejte
depresím, že slintavka s kulhavkou vám pošlape paty... P i naší stezce
do kon in neznámých nep ekro íte hranice eského království, nebo mekkou
putování se stane slezská Opava.

arovný zvuk loutny a magický zp v zazní
z kláštera brat í Minorit , kde nalezneme poklad.
Sou asný anglický bard Brian Wright krá í
vestopách svých p edk a rozehraje na strunách lout-
ny renesan ní plejádu pro citlivé duše. Partnerkou
v jeho bohulibé innosti se stane komorní p vkyn
Jarmila Chaloupková.

Jejich renesan ní písn budou pot chou pro duši
i ucho divákovo. Pono me se nyní do víru asu,
vystupme mimo prostor a nechejme se unášet jejich
vlnami...

Brian Wright

Jarmila Chaloupková a Brian Wright spolu vystupují nejen v eské
republice, ale také ve Francii, N mecku, Rakousku a Slovensku. Oba inter-
preti spole n uskute nili nejen koncerty, ale také seminá e interpretace
renesan ní hudby na konzervato i v Košicích a v Týnské škole v Praze.

Angli an Brian Wright absolvoval londýnskou Trinity College
of Music. Pravideln koncertuje ve Velké Británii na hudebních fes-
tiválech, v klubech p átel hudby, školách a v památkov chrán ných
objektech. Doma i v cizin po ídil adu rozhlasových i televizních nah-
rávek. Spolupracuje s mnoha vynikajícími hudebníky, kte í se specializují
na interpretaci staré hudby. S tenoristou Jamesem Griffettem nato il
CD p vodních písní ke hrám Williama Shakespeara - „The Essential
Shakespearean Song Book“. Jako interpret a lektor hudebních kurz
vystoupil v B lorusku, Bulharsku, ín , Japonsku, Rusku, Špan lsku
a v USA. Komorní p vkyn Jarmila Chaloupková je držitelkou 3. ceny
z Mezinárodní p vecké sout že Antonína
Dvo áka v Karlových Varech. Pravideln
koncertuje v echách, na Slovensku
a v N mecku, se svým repertoárem
však vystupovala také v Rakousku
a Holandsku. Spolupracuje s r znými
komorními ansáblý a po ádá recitály
s doprovodem varhan nebo cembala.
Od roku 1996 pracuje na pís ovém reper-
toáru ze 16. a 17. století.

Jarmila Chaloupková

ned le 22. dubna; 18.30 hod; Minoritský klášter

Opravdová tragédie o hledání Richarda III.*(1592, chvíle vzniku díla Richard III., m sto nad Temží)*

Filmový štáb v ele s režisérem Al Pacinem:

Vážený, uctíhodný, velebný pane Shakespeare, m žeme se snad dotazovati na vaše budoucí zám ry?

Mistr o ividn nep ekvapen, snad zvyklý na místní noviná ské hejsky, za ne vysv flovat cosi o vulgárním sudokopytníkovi, jenž mu chce uzmut podíl na divadelní scén .

Al Pacino jako Richard III.

Al Pacino: *Jist , mist e, ale co takhle zám ry, ekn me um lecké.*Shakespeare: *Á, to artikl, prodejný p ímo.*Al Pacino: *Sire, dovolte, a víze vašeho díla?*Shakespeare: *Víze?*Al Pacino: *Ano, myslím ideu, vzletnou myšlenku, nad asový étos a hluboký cit, tragickou pointu.*

Mistr ukon il slyšení.

Al Pacino: *Pánové, nejd ležit jší je v d t, o jsme vlastn usilovali. (Štáb se uchechtává, n kte í takt n ml í). Hledali jsme Richarda III., kdekoliv...*

Al Pacino luskne prsty a zahledí se do prázdna, nastane ticho...

S podivuhodným nadhledem i naopak s nucenou empatií, v touze po dobrodružství, p istupujeme k Shakespeareovu dílu. Cože? Válka dvou r ží? Pro nás jiný prostor a as... Jak vzdálené!

T eba práv proto se díky Al Pacinovi nesetkáváme s p íb hem, ale s hledáním p íb hu, nejen s nalézáním osobnosti krále Richarda III., ale i herce, režiséra – ztvár ovatele... Podivuhodná ne ernobilá šachovnice vkusn st íženého pásma (do p íb hu jsou za azování úvahy o tématu) nás vede po poli strhujících událostí Richardova ve ejného života. Výsostné maty: Tr nu se zmocnil 26. ervna 1483, právoplatní d dicové již nejsou mezi živými a tí, kdo z stali, jsou bezcharaktern ozna eni stigmatem bastardství. Tragický obraz si m žeme kolorovat p edpov dí carlislekého biskupa, že jako trest za svržení zákonitého krále „*hluk, války zjit í proti krvi krev, rod proti rodu, hr za, rozvrat, zmar a vzpoura v této zemi zavládnou*“. Richard III. umírá v bitv na bosworthském poli 22. srpna 1485.*„Ten divný plápol vášn doho í neb velký ohe stráví sebe sám...“*

Al Pacino (1940), známý americký herec, pøispívá v autorském umileckém dokumentu zcela originálním způsobem k současné vlni zájmu o Shakespeareovy hry. Nejde mu totiž jen o filmovou inscenaci známého dramatu, ale spíše o současný pohled na Shakespeareovu tvorbu. Al Pacino pracoval na snímku, v němž pøekvapiví neschází ani osobitý humor a ironie, s pøestávkami asi ètyøi roky.

pond lí 23. dubna; 17.00 hodin; kino Elektra**Shakespeareovo svatojánské sn ní***Na kra se snáší ve er, zahaluje svým erným plášt m milimetr po milimetru... Po n m vstupuje tíše a lehou ce na scén u noc. Svou všeobjímající náru í skrývá roztoužené milence, je ml ícím sv dkem jejich políbk a v rným strážcem milostných cit . Odprádvna cítil lov k její magickou moc a sílu. Noc pro n j byla nejen ochránkyní, ale také symbolem tajemné temnoty a nebezpe í.**Nejmagi t jší rozm r získávala b hem svátku letního slunovratu, kdy na povrch zem vyo rály magické síly zem . as svatojánské noci, stejn jako tradi ní májové ob ady anglického venkova, byly v pov domí lidí neodmysliteln spjaty s arovnou mocí bylin, nadp irozenými jevy a sv tem naruby, který dovoloval vše. Magická letní svatojakubská noc otvírala v lesích tajné vchody ke skrytým poklad m, š áva ze zázra něho kapradí u inila z viditelného a hmatatelného smrtelníka neviditelného nebo mu umož ovala rozum t e í zvi at.**Shakespeare snil sv j sen o magické noci, pat ící vílám a elf m, asi p ed ty mi sty lety. Ovšem jeho interpretace svatojakubského sn ní jsou pro každého tak dvojsmyslné, že se nem žeme divit, když se v rukou pražského Divadla Komédie prom nily v inscenaci zcela netradi ní. Její akté i hru zasazují do bombardovaného Londýna za druhé sv tové války, kdy herci tam jší scén y sevoí ují Shakespear v A midsummer night's dream.**Divák však není jejich inem ochuzen. Spíše naopak. Pokud má hra evokovat atmosféru posvátného asu, da í se jí to dokonale. Herci Divadla Komédie, p eklad Martina Hilského a hudba Jana Muchowa tvo í jedinejný celek. Svatojánská interpretace se v jejich režii stala nep ehlédnutelnou, nezam nitelnou a nezapomenutelnou.**Proto neváhejte a vydejte se společ n s námi za snem... svatojánským, Shakespeareovým, posledním z letošní n še našeho festivalu. Nech se stane d stojnou t ešní na „b ehovském“ dortu a inspirací pro nadcházející magické noci... Nuže, vykro me...*

Divadlo Komédie

Jan Muchow (1971) založil na počátku devadesátých let rockovou skupinu Ecstasy of St. Theresa, která se výrazně odlišovala od ostatní rockové scény. Nejprve odjela na turné po anglických klubech, aby s ní záhy do Èech vstoupil velmi osobitý hlas britské kytarové scény. V poslední době se stal Muchow vyhledávaným hudebním skladatelem a producentem, který se podílel například na soundtracku k filmu Šeptej a Samotáři.

pond lí 23. dubna; 19.30 hodin; Slezské divadlo**Epilog**Jestli jsme se nelíbili,
pomyslete si na chvíli,
že jste jenom spali,a my všichni se vám zdáli,
pøibíh náš byl pøelud jen,
a tahle hra zas pouhý sen.*(Puk, Sen noci svatojánské)*

støeda 18.4. v 11.00 hod. *P ednáška prof. Martina Hilského:*
Jevišt sv t – HAMLET, Minoritský klášter

v 15.30 hod. **PODOBY LÁSKY - SONYTY Williama Shakespeara**
– autorský po ad prof. Martina Hilského
a hudebního skladatele Daniela Dobiáše, Minoritský klášter

v 18.00 hod. **ROMEO A JULIE 63** (režie Radúz in era),
Loutkové divadlo;

v 19.00 hod. **ZAHÁJENÍ FESTIVALU**, Loutkové divadlo;

v 19.30 hod. **SHAKESPEARE IN LOVE** (režie John Madden),
Loutkové divadlo

v 22.00 hod. **Zahájení NON STOP TENÍ z díla**
Williama Shakespeara, Loutkové divadlo

øtvrtek 19.4. v 16.55 h. **Zakon ení NON STOP TENÍ**, kino Elektra

v 17.00 hod. **HAMLET** (režie Kenneth Branagh), kino Elektra

v 20.00 hod. **LEKCE „S“ JAKO SHAKESPEARE** divadlo Vizita
(Jaroslav Dušek + Martin Zbrožek), Loutkové divadlo

pátek 20.4. v 17.00 hod. **RENESAN NÍ FILOSOFIE** – p ednáška Nové
Akropolis, p ednáši Antonín Vinkler, Moravská kaple DU

v 20.00 hod. **VE ER T ÍKRÁLOVÝ aneb COKOLI CHCETE**
– **DEJVICKÉ DIVADLO PRAHA**, Loutkové divadlo

sobota 21.4. v 17.00 h. **ROMEO A JULIE**
(režie Franço Zeffirelli), kino Elektra

v 20.00 h. **NEZNÁMÝ SHAKESPEARE** – 7. mezinárodní teatrologická
konference pod záštitou badatelské dvojice Koudela & Siostrzonek, Classic club

nedile 22.4. v 15.00 h. **SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ**
(režie Ji í Trnka), kino Elektra

v 18.00 h. **„Plody workshopu“ – Sonety Williama Shakespeara**
(režie Karel K íž a Vlasta Galerová)

v 18.30 h. **PÍSN Z DOBY WILLIAMA SHAKESPEARA**
- **JARMILA CHALOUPKOVÁ** - zp v a **BRIAN WRIGHT** (Anglie)
- loutna, Minoritský klášter

pondílí 23.4. v 17.00 h. **LOOKING FOR RICHARD**
(režie Al Pacino), kino Elektra

v 19.30 h. **SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ - DIVADLO**
KOMEDIE PRAHA, Slezské divadlo

HLAVNÍ POØADATEL FESTIVALU

- odbor školství a kultury Magistrátu místa Opavy

- info: tel. 0653/756 435, 0602 503 397, inter. www.opava-city.cz

SPOLUPOØADATELÉ - Slezská univerzita v Opavi, Opavský filmový klub

PARTNEØI FESTIVALU - Èeský rozhlas Ostrava, Naše Opavsko, Zlatovar

DRAMATURGIE FESTIVALU - Petr Rotrekl, Jan Nímeèek)

BULLETIN SEPSALY STUDENTKY SLEZSKÉ UNIVERZITY V OPAVÍ

- Magdaléna Balcarová, Lucie Koneèná, Veronika Nímeèková a Adéla Vysloužilová

GRAFICKÁ ÚPRAVA - Martin Feikus, TISK - RETIS Krnov

NÁKLAD - 1.500 kusù